

Извоз оружја обезбеђује око 80.000 радних места у Немачкој. Стога увек постоји дилема – да ли продавати напаве за убијање и чувати послове, или остати принципијелан и оставити раднике без посла. Углавном буде ово прво.

Бродоградилнице Пене у Волгасту готово да је постало прошлост. Шездесет година бродоградње, прича о успеху у структурно слабашној покрајини Предњој Померанији, око 500 радних места – све то је доведено у питање 2012, када је криза бродоградње гурнула ову фирму у банкрот. Спас је дошао ненадано. Већ следеће године бродоградилница је преузела бременска Лирсен група, која је са собом донела и добар посао. Ове године је обзнанила да ће са Саудијском Арабијом градити обалску стражу: патролни бродови за 1,4 милијарде евра, тврди се у медијима.

Немачко оружје за треће земље

Немачке фирме су прошле године зарадиле 5,8 милијарди евра од извоза оружја, што је повећање од 24 одсто. Посебно је пикантно што највећи део извоза иде у такозване „треће земље“, дакле оне које нису чланице НАТО ни ЕУ.

Од нечега мора да се живи

Такав извоз је политички упитан. Протеклих година савезна влада одобрила је појединачни извоз наоружања у вредности од 5,8 милијарди евра. Извозило се и у земље као што је Саудијска Арабија или Катар, деспотије у којима су повреде људских права свакодневица. Осим тога у региону трају жестоки сукоби, постоји бојазан да се у њима користи немачко оружје. Због тога је извоз оружја на мети критике у немачком Бундестагу, пре свега из стране странке Левице. Она је из принципа против било каквог извоза оружја. Странка захтева да забрана извоза наоружања уђе у Устав.

Када се у Волгасту проширила вест о споразуму о наоружању, странка Левице имала је осам одборника у градском парламенту. У њихово име шеф посланичког клуба Ларс Бергеман изјавио је да споразум враћа перспективу многим породицама у градићу од 12.000 становника. Куповна моћ остаје у региону, а стручњаци тамо проналазе посао. Позитивна оцена и свестан прекршај против страначких смерница.

Бергеман се оправдава: Волгастски радници са бродоградилшта морају да прехране своје породице и желели би да имају одређени животни стандард. „И ја га желим“, каже он „и зато увек морам рећи: У реду, треба ми компас. Понекад ми требају радикалне позиције. Али понекад морам питати: Чему те позиције служе? Или су чисти популизам?“ Када каже компас, Бергман мисли на програм Левице – и захтев за забраном било каквог извоза оружја.

Прагматизам ће потући идеале?

Јан ван Акен то са забраном схвата врло дословно. Он је стручњак за наоружање Странке левице у савезном парламенту. Не прихвата одступање којим се користи Бергман када је у питању Волгаст, па ни онда када се извозом оружја чувају радна места. „То је подржавање угњетавачког режима. И то још оружјем. То сматрам потпуно погрешним.“ Бродоградилште ће сачувати више од 300 радних места и то у градићу где је – чак и када му иде веома добро – стопа незапослености двоцифрена. Али за Ван Акена то нису аргументи. „Не можете стварати радна места науштрб људских живота, то не иде.“

Локални политичар Ларс Бергеман зна да неки због бродоградилшта Пене имају грижу савести. Он има 41 годину, његов отац је био инжењер у бродоградилшту. Већ 15 година Бергеман се бави локалном политиком. Он итекако познаје проблеме својих грађана: пословни људи који стрепе због пословања, радници бродоградилшта који

отплаћују високе кредите за своје куће. И због тога се он залаже за прагматичност.

У Волгасту још није донета одлука о извозу патролних бродова, каже он. Власт Саудијске Арабије одлучила се за куповину, а посебно Веће за безбедност у Берлину дало је зелено светло. Лирсен група из Бремена одлучила је да 2015. године треба донети с градњом бродова у Волгасту. „Мој задатак као локалног политичара је да можем да је одлично то што наши људи имају посао. То не значи да градњу бродова за потребе ратне морнарице у својој домовини сматрам сјајном. Ипак, других наруџбина за сада нема.“

Свако има одговорност

Стручњак за наоружање Јан ван Акен пак сматра да је пословање давно требало да се преусмери на цивилне производе. А баш због тога што то није учињено у Волгасту, сада су локални радници подложни уцени, али их подсећа да свако има индивидуалну одговорност. „Мораш размишљати као послодавац, хоћеш ли и даље радити на машинама за убијање, који ће заиста и бити употребљени. Свако оружје пронађе свој рат, и њиме се убијају људи“, појашњава он.

Локалном политичару Бергеману није наштетило што се супротставио страначким смерницама. Како показују анкете, на новим изборима за градски парламент за неколико седмица он ће добити двоструко више гласова него прошли пут.

(Дојче веле)